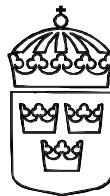

Kommittédirektiv

Proportionerliga och effektiva sanktioner vid brott mot djur

Dir.
2018:94

Beslut vid regeringssammanträde den 30 augusti 2018

Sammanfattning

En särskild utredare ska göra en översyn av straffbestämmelserna i djurskyddslagen (2018:1192) och brottsbalkens bestämmelse om djurplågeri. Syftet är dels att få till stånd lämpliga och proportionerliga straffskalor vid brott mot djur, dels att överväga om andra sanktioner än straffrättsliga påföljder kan vara ett mer effektivt sätt att upprätthålla regelverket vid mindre allvarliga överträdelser av djurskyddsbestämmelserna.

Utredaren ska bl.a.

- överväga om straffskalan för djurplågeri bör skärpas
- analysera om det är lämpligt och möjligt att avkriminalisera överträdelser av vissa djurskyddsbestämmelser i förordning, myndighetsföreskrifter och EU-förordningar
- överväga om dessa överträdelser i stället bör sanktioneras med sanktionsavgifter eller enbart vitesförelägganden.

Utredaren ska också överväga om kontrollmyndigheternas skyldighet att anmäla överträdelser till Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten bör förtydligas.

Utredaren ska slutligen överväga om en dom eller ett strafföreläggande om företagsbot bör kunna leda till ett djurförbud.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 januari 2020.

Uppdraget att få till stånd lämpliga och proportionerliga straffskalor vid brott mot djur

Hur förhåller sig straffbestämmelserna i djurskyddslagen till djurplågeribestämmelsen i brottsbalken?

Den nya djurskyddslagen (2018:1192) träder i kraft den 1 april 2019 och ersätter då den nuvarande djurskyddslagen (1988:534). Enligt 10 kap. 1 § i den nya djurskyddslagen döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot någon av ett antal uppräknade bestämmelser i lagen, eller vissa bestämmelser som regeringen har meddelat med stöd av lagen, till böter eller fängelse i högst två år. Detsamma gäller för den som inte följer ett beslut om djurförbud eller ett föreläggande om skyldighet att avveckla ett djurinnehav. Om brottet har begåtts med uppsåt och avsett en förpliktelse av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt, är straffet fängelse i högst två år. Samma straffskalor gäller enligt 10 kap. 3 § för brott mot vissa EU-bestämmelser om transport och avlivning av djur. Till böter eller fängelse i högst två år döms också den som bryter mot förbudet att genomföra sexuella handlingar med djur (10 kap. 2 §).

Straffansvar för den som i övrigt med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller mot bestämmelser som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av ett antal uppräknade bestämmelser, regleras i 10 kap. 4 och 5 §§ i den nya djurskyddslagen. De två nämnda straffbestämmelserna har endast böter i straffskalan.

För straffbestämmelserna i den nya djurskyddslagen gäller enligt 10 kap. 8 § att om gärningen är belagd med samma eller strängare straff i brottsbalken, så döms det inte till ansvar för brott mot djurskyddslagen.

Djurplågeri är straffbelagt i 16 kap. 13 § brottsbalken. Enligt den bestämmelsen döms den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, genom misshandel, överansträngning eller vanvård eller på annat sätt, otillbörligen utsätter djur för lidande, för djurplågeri till böter eller fängelse i högst två år.

Djurplågeribestämmelsen omfattar brott mot djur som medfört lidande för djuret och som därmed kan betecknas som mer allvarliga från djurskyddssynpunkt. Som angetts ovan är straffbestämmelserna i den nya djurskyddslagen också subsidiära till brottsbalken. Samma förhållande till brottsbalken gäller enligt den nuvarande djurskyddslagen. Trots det är straffskalan i 10 kap. 1 och 3 §§ i den nya djurskyddslagen, och i de motsvarande bestämmelserna i 36 och 36 a §§ i den nuvarande djurskyddslagen, i viss mån strängare än den i 16 kap. 13 § brottsbalken. Straffskalan i djurskyddslagen för brott som begåtts med uppsåt och som avsett en förpliktelse av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt innehåller som angetts ovan endast fängelse och inte böter. Straffskalorna i bestämmelserna återspeglar därmed inte att djurplågeri normalt är att anse som ett allvarigare brott än överträdelser som enbart straffbeläggs i djurskyddslagen.

Behovet av straffskärpning för de allvarligaste brotten mot djur

I betänkandet Ny djurskyddslag (SOU 2011:75) föreslogs att det i djurskyddslagen skulle införas ett grovt brott mot djurskyddslagen med en straffskala på fängelse i högst fyra år. Som skäl för förslaget framförde utredaren att tidigare straffskärpningar inte inneburit någon märkbar förändring i tillämpningen av bestämmelserna. Det fanns enligt utredaren anledning att anlägga en allmänt skärpt syn på grova brott mot djurskyddslagen och höja straffskalan för de grova brotten. Utredaren uppgav också att tillräckligt avskräckande straff är av avgörande betydelse för respekten för djurskyddsbestämmelserna och för efterlevnaden av regelverket.

Regeringen konstaterade i propositionen Ny djurskyddslag (prop. 2017/18:147) att om ett grovt brott införs i djurskyddslagen med en strängare straffskala än djurplågeribestämmelsen i brottsbalken, så skulle denna tillämpas före bestämmelsen om djurplågeri medan övriga brott mot djurskyddslagen skulle vara subsidiära i förhållande till brottsbalken. Regeringen instämde med de remissinstanser som ansåg att svårigheter kunde uppstå vid bedömningen av om en gärning skulle utgöra grovt brott

mot djurskyddslagen, djurplågeri eller övriga brott mot djurskyddslagen. Mot den bakgrunden bedömde regeringen att utredarens förslag inte borde genomföras. Regeringen konstaterade också att djurplågeribrottet sedan en lång tid tillbaka är förbehållet de mest allvarliga brotten mot djur och att denna särställning är väl inarbetad i det allmänna rättsmedvetandet. Däremot instämde regeringen i utredarens bedömning att en översyn av djurplågeribestämmelsen i brottsbalken samt av förhållandet mellan denna och brotten mot djurskyddslagen bör göras (prop. 2017/18:147 s. 255).

Det finns enligt regeringens bedömning anledning att undersöka om utformningen av de nuvarande straffskalorna på ett rättvisande sätt speglar hur samhället ser på brott mot djur och om de ger tillräckligt utrymme för att på ett nyanserat sätt beakta allvaret i de grövsta fallen av brott mot djur. I likhet med utredaren anser regeringen att det finns anledning att överväga om straffen för de allvarligaste brotten mot djur bör skärpas. Mot bakgrund av vad som anförts ovan om förhållandet mellan djurskyddslagen och djurplågeribestämmelsen i brottsbalken bör en sådan skärpning i första hand göras genom en ändring av djurplågeribestämmelsen.

Utredaren ska därför

- analysera hur straffbestämmelserna i djurskyddslagen och djurplågeribestämmelsen i brottsbalken förhåller sig till varandra och hur de har tillämpats
- överväga om straffskalan för djurplågeri bör skärpas
- överväga om en sådan eventuell skärpning bör ske enbart genom förändringar av den befintliga straffskalan eller om en särskild straffskala med en brottsrubricering för ett grovt djurplågeribrott bör införas
- ta ställning till vilka omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om brottet är grovt, om en sådan brottsrubricering övervägs
- lämna förslag till de ändringar i brottsbalken och i den nya djurskyddslagen som utredaren anser lämpliga.

Uppdraget att överväga avkriminalisering och införande av sanktionsavgifter

Bestämmelser i den nya djurskyddslagen om sanktioner för överträdelser av djurskyddsförordningen, myndighetsföreskrifter och EU-bestämmelser

Den som, i andra fall än de som anges i 10 kap. 3 § i den nya djurskyddslagen, bryter mot de EU-bestämmelser som lagen kompletterar döms enligt 10 kap. 4 § till böter. Enligt 10 kap. 5 § straffbeläggs vidare överträdelser av flertalet av de materiella djurskyddsbestämmelser som finns i djurskyddsförordningen och i myndighetsföreskrifter med böter. Av 10 kap. 6 § samma lag följer att om en gärning som avses i bl.a. 10 kap. 4 och 5 §§ är att anse som ringa ska det inte dömas till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till det intresse som straffbestämmelsen är avsedd att skydda.

Regeringen får, enligt 10 kap. 9 § i den nya djurskyddslagen, meddela föreskrifter om att en avgift ska betalas av den som inte låter förpröva stall, andra förvaringsutrymmen för djur eller hägn enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 kap. 1 §. Överträdelser av sådana föreskrifter är inte kriminaliserade enligt 10 kap. 5 §.

En kontrollmyndighet får, enligt 8 kap. 9 § i den nya djurskyddslagen, också besluta de förelägganden som behövs för efterlevnaden av lagen, föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av lagen. Föreläggandena får som huvudregel också förenas med vite. Av 10 kap. 7 § följer att det inte får dömas till ansvar för en gärning som omfattas av ett föreläggande om vite, om gärningen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vite.

Många av bestämmelserna i djurskyddsförordningen och föreskrifterna är utformade på ett sådant sätt att en och samma bestämmelse täcker gärningar som kan vara alltifrån mindre allvarliga till mycket allvarliga från djurskyddssynpunkt. Eftersom många av bestämmelserna syftar till att förebygga

djurskyddsproblem behöver inte alltid en överträdelse i det enskilda fallet rent faktiskt ha lett till lidande för ett djur eller till en påtaglig risk för lidande. Att ett djur t.ex. kortvarigt och vid något enstaka tillfälle är smutsigt behöver inte innebära någon direkt påverkan på djurets välbefinnande, medan omfattade och systematiska brister när det gäller hygien kan få allvarliga negativa effekter för djuren. Överträdelser av myndighetsföreskrifterna som är av mer allvarlig karaktär från djurskyddssynpunkt kan också innebära en överträdelse av de mer övergripande bestämmelserna i lagen. Den som exempelvis har hållit djur i ett förvaringsutrymme som inte uppfyller de detaljerade måttangivelser eller specifika krav som finns i Jordbruksverkets föreskrifter, kan, i vart fall om det handlar om större avvikelser, också ha överträtt kravet i 2 kap. 6 § i den nya djurskyddslagen på att förvaringsutrymmen ska ge djuren utrymme att kunna röra sig obehindrat och att kunna vila på ett för djuren lämpligt sätt. Det kan då vara möjligt att döma till ansvar för brott mot lagen enligt 10 kap. 1 § (se vidare prop. 2017/18:147 s. 261).

Även överträdelser av bestämmelser i EU-förordningarna kan variera betydligt i allvarlighetsgrad. Det kan t.ex. vara så att en mindre avvikelse från kraven på hur transportmedel för djur ska vara utformade i det enskilda fallet inte innebär någon negativ påverkan på djuren som transporteras, medan en annan avvikelse leder till allvarliga skador eller lidande för djuren.

Tidigare bedömningar och förslag i fråga om sanktionsavgifter

Frågan om sanktionsväxling på djurskyddsområdet har utretts vid flera tillfällen.

I betänkandet (SOU 2011:75) gjordes bedömningen att det inte fanns skäl att lämna något förslag om att införa sanktionsavgifter på djurskyddsområdet, utöver den särskilda avgift för utebliven förprovning som finns i den nuvarande djurskyddslagen. Att samtliga bestämmelser i förlängningen syftar till att förebygga djurlidande var enligt utredarens mening ett tungt skäl mot sådana avgifter. Det ansågs också problematiskt att peka ut bestämmelser eller områden som skulle kunna bli aktu-

ella för en växling till sanktionsavgifter. De som enligt utredaren skulle kunna bli aktuella var sådana som medför mycket små risker för djurlidande, som t.ex. bestämmelser om registrering, godkännande eller journalföring. Sådana bestämmelser utgör dock endast en mycket liten andel av djurskyddsbestämmelserna. De vinster som skulle kunna uppnås var därför enligt utredaren så begränsade att de inte uppvägde de betydande konsekvenser och det merarbete som det skulle innebära för bl.a. djurhållare och berörda myndigheter.

Även i betänkandet Sanktionsavgift i stället för straff – områdena livsmedel, foder och djurskydd (SOU 2006:58) och i betänkandet Vad bör straffas? (SOU 2013:38) har olika förslag om sanktionsavgifter på djurskyddsområdet diskuterats.

Riksdagen har också tillkännagett för regeringen att när formella brister vid djurtransporter upptäcks, ska detta leda till åtal och för att ge transportörerna ekonomiska incitament att förbättra djurens villkor vid transporter bör sanktionsavgifter införas för slaktdjurstransporter med höga dödlighetstal (se bet. 2010/11:MJU20 punkt 11, rskr. 2010/11:231).

I promemorian Effektivare sanktioner i livsmedelskedjan m.m. (Ds 2017:5) föreslogs att ett system med sanktionsavgifter ska införas i livsmedelslagen (2006:804), lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter och i den nuvarande djurskyddslagen. I promemorian konstaterades att kontrollmyndigheterna på bl.a. djurskyddsområdet uppmärksammar många mindre allvarliga överträdelser som aldrig anmäls till polis eller åklagare eller leder till straffrättsliga påföljder. Utredaren ansåg att det därför kan ifrågasättas om straffsanktioner är lämpliga för att motverka sådana överträdelser. De regler som enligt promemorian bör komma i fråga för ett system med sanktionsavgifter är de som är klara och tydliga och där det inte krävs någon långtgående utredning eller bedömning för att konstatera en överträdelse. Det bör också vara fråga om överträdelser som är mindre allvarliga och som sker med viss omfattning. På djurskyddsområdet bedömdes att exempelvis överträdelser av krav på dokumentation och journalföring i samband med djurtransporter och kravet på tillstånd för viss djurhållning i 16 § i den nuvarande djurskyddslagen (6 kap. 4 § i den nya djurskydds-

lagen) skulle kunna komma i fråga för sanktionsavgift. Det föreslogs också följdändringar i den nuvarande djurskyddslagen med innebörden att djurförbud och omhändertagande av djur ska beslutas för den som vid upprepade tillfällen varit föremål för sanktionsavgift.

I propositionen Effektivare sanktioner i livsmedelskedjan (prop. 2017/18:165) föreslog regeringen bl.a. att sanktionsavgifter införs på områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter. Regeringen gick dock inte i det sammanhanget vidare med en sanktionsväxling på djurskyddsområdet. I stället uttalade regeringen, i prop. 2017/18:147, att den avser att i ett annat lagstiftningsärende återkomma till frågan om det är möjligt och lämpligt att avkriminalisera överträdelser av vissa bestämmelser i djurskyddslagstiftningen och i stället sanktionera överträdelserna med en sanktionsavgift (se prop. 2017/18:147 s. 253–254).

Behovet av att överväga avkriminalisering och sanktionsväxling

Som allmän utgångspunkt bör straffrätten användas endast när det gäller de mest allvarliga gärningarna. Önskade beteenden kan sanktioneras även på annat sätt, t.ex. genom vitesförelägganden eller administrativa sanktionsavgifter. I undantagsfall kan det också finnas skäl att lämna en överträdelse av en bestämmelse utan sanktion.

Många av bestämmelserna i djurskyddsförordningen och framför allt i myndighetsföreskrifterna genomför EU-direktiv eller kompletterar EU-förordningar på området. EU-rätten ställer krav på medlemsstaterna att införa sådana sanktioner som är nödvändiga för att EU-lagstiftningen ska följas. Det anges t.ex. i artikel 55 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd att medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om sanktioner vid överträdelser av bl.a. djurskyddsbestämmelserna och ska vidta alla erforderliga åtgärder för att de ska tillämpas.

De sanktioner som föreskrivs ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande.

Som beskrivits ovan kan överträdelser av bestämmelser i djurskyddsförordningen, myndighetsföreskrifter och EU-förordningar på djurskyddsområdet variera i allvarlighetsgrad. Regeringen gjorde också, när den nya djurskyddslagen togs fram, bedömningen att det kan ifrågasättas om skälen för att kriminalisera alla beteenden som täcks av straffbestämmelserna i djurskyddslagen är tillräckliga. Regeringen ansåg därför att det borde göras en ytterligare översyn i syfte att identifiera och utmönstra eventuella överträdelser där kriminalisering inte kan anses vara befogad från djurskyddssynpunkt (prop. 2017/18:147 s. 194).

Det kan också ifrågasättas om straffsanktioner är lämpliga för att motverka mindre allvarliga överträdelser. Som konstaterades i promemorian (Ds 2017:5) avstår kontrollmyndigheterna ofta från att anmäla sådana överträdelser till rättsväsendet och överträdelserna leder dessutom sällan till lagföring för brott. Det är angeläget, bl.a. med beaktande av Sveriges skyldigheter enligt EU-rätten, att det finns ändamålsenliga och effektiva sanktioner även för mindre allvarliga överträdelser för att upprätthålla förtroendet för regelverket och för att se till att det följs.

Det finns mot den beskrivna bakgrunden skäl att överväga om det är lämpligt och möjligt att avkriminalisera vissa överträdelser av de aktuella bestämmelserna. I det sammanhanget finns också skäl att överväga om det är tillräckligt att överträdelserna kan leda till andra sanktioner än straff, t.ex. vitesförelägganden enligt 8 kap. 9 § i den nya djurskyddslagen eller sanktionsavgifter.

Det kan finnas svårigheter med att omformulera straffbestämmelserna så att endast sådana överträdelser som inte innebär några beaktansvärda effekter för djurskyddet faller utanför bestämmelsernas tillämpningsområde. Om en överträdelse av en viss bestämmelse kan vara mer eller mindre allvarlig kan det vara olämpligt att helt avkriminalisera sådana överträdelser. Ett alternativ till att ta bort vissa specifika överträdelser från det straffbara området kan vara att överväga om

det straffbara området också kan begränsas genom att det klargörs ytterligare vad som avses med ringa brott.

Utredaren ska därför

- kartlägga de materiella bestämmelser som täcks av 10 kap. 4 och 5 §§ i den nya djurskyddslagen
- analysera om det är lämpligt och möjligt att avkriminalisera överträdelser av vissa av bestämmelserna
- överväga om dessa överträdelser i stället bör sanktioneras med sanktionsavgifter eller enbart vite
- ta ställning till och i förekommande fall föreslå vilka materiella bestämmelser, både i den svenska djurskyddslagstiftningen och i berörda EU-förordningar, som skulle kunna omfattas av ett system med sanktionsavgifter
- särskilt överväga om en sanktionsavgift bör leda till djurförbud och om det i så fall bör krävas försvårande omständigheter, t.ex. att en sanktionsavgift tagits ut vid upprepade tillfällen eller att ett djurförbud är befogat från djurskyddssynpunkt
- lämna förslag till eventuella ändringar i 10 kap. 4 och 5 §§ i den nya djurskyddslagen som behövs för att begränsa straffbestämmelsen till sådana överträdelser där kriminalisering är befogad från djurskyddssynpunkt
- överväga om det straffbara området också kan begränsas genom att det preciseras vilka gärningar som är att anse som ringa
- lämna förslag till eventuella ändringar av 10 kap. 6 § i den nya djurskyddslagen
- lämna ytterligare förslag till nödvändiga författningsändringar, om det bedöms lämpligt att införa sanktionsavgifter.

Utredaren ska i detta arbete beakta de överväganden som gjorts och de förslag som lämnats i promemorian (Ds 2017:5).

Uppdraget att överväga om kontrollmyndigheternas skyldighet att anmäla överträdelser bör förtydligas

I 8 kap. 5 § i den nya djurskyddslagen föreskrivs att den myndighet som utövar offentlig kontroll ska verka för att överträdelser av lagen, föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen eller de EU-bestämmelser som lagen kompletterar beivras. Bestämmelsen infördes 2006 i 24 b § i den nuvarande djurskyddslagen samtidigt som en bestämmelse med samma innehåll infördes i 13 § i den då nya livsmedelslagen (2006:804). En motsvarighet till bestämmelsen hade sedan 1997 funnits i den tidigare livsmedelslagen (1971:511). Regeringen anförde i förarbetena att det ansågs vara angeläget att det uttryckligen angavs att kontrollmyndigheterna är skyldiga att beivra överträdelser eftersom en sådan bestämmelse kan fungera som ett viktigt incitament för myndigheterna att medverka till lagföring för brott (prop. 2005/06:128 s. 324).

JO har i ett beslut från 2013 (dnr 6281–2012) uttalat att bestämmelsen innebär en skyldighet för länsstyrelsen att göra en anmälan till polis eller åklagare om länsstyrelsen i sin verksamhet som kontrollmyndighet har iakttagit något sådant som objektivt utgör brott mot djurskyddslagen. Från den angivna skyldigheten kan, enligt JO, möjligen undantag göras för de allra mest bagatellartade överträdelserna.

I betänkandet (SOU 2011:75) föreslogs att bestämmelsen skulle kompletteras med tillägget att kontrollmyndigheten ska anmäla överträdelser till Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten när det är befogat från djurskyddssynpunkt. Det anfördes att statistik från Jordbruksverket visar att få brott anmäls till åtal av länsstyrelserna. Anmälningsskyldigheten borde enligt betänkandet avse överträdelser som är av betydelse för djurskyddet och brister som inte rättas till omedelbart. Syftet med den föreslagna regleringen av anmälningsskyldigheten var att åstadkomma en mer effektiv och likartad hantering av anmälningar av överträdelser av lagen.

Regeringen delade utredarens uppfattning att det är viktigt och önskvärt att alla kontrollmyndigheter har liknande rutiner för anmälningar av brott mot djurskyddslagstiftningen. Det är i

allmänhet en lämplig ordning att misstankar om brott anmäls till polis eller åklagare eftersom det är de rättsvårdande myndigheternas uppgift att utreda och bedöma om det är fråga om ett brott eller inte. Regeringen konstaterade dock också att om alla överträdelser som i dag är straffbelagda skulle anmälas till polis och åklagare så skulle avsevärt fler ärenden behöva hanteras av rättsväsendet, samtidigt som länsstyrelserna har möjlighet att vidta administrativa åtgärder (se prop. 2017/18:147 s. 193).

Det är angeläget att såväl kontrollmyndigheternas som rättsväsendets resurser används på ett effektivt sätt och det kan ifrågasättas om en anmälan till polis eller åklagare alltid är det mest ändamålsenliga sättet att öka efterlevnaden av djurskyddsbestämmelserna.

Utredaren ska därför

- analysera vad som ligger i skyldigheten att beivra överträdelser och hur skyldigheten förhåller sig till kontrollmyndigheternas möjlighet att vidta administrativa åtgärder, t.ex. att meddela förelägganden
- överväga om det finns anledning att förtydliga kontrollmyndighetens skyldighet att anmäla överträdelser till polis eller åklagare
- föreslå eventuella ändringar i 8 kap. 5 § i den nya djurskyddslagen.

Utredaren ska i arbetet beakta resultatet av uppdraget att överväga avkriminalisering och införande av sanktionsavgifter.

Uppdraget att överväga om företagsbot bör kunna leda till djurförbud

I betänkandet (SOU 2011:75) föreslogs att även ett beslut om företagsbot för djurplågeri eller brott mot djurskyddslagen ska leda till djurförbud på samma sätt som en dom eller ett strafföreläggande.

I propositionen (2017/18:147) konstaterade dock regeringen att även ett åläggande av företagsbot, som är en särskild rättsverkan av brott, måste ske genom en dom av allmän domstol eller ett godkänt strafföreläggande. En företagsbot ska enligt

36 kap. 7 § brottsbalken åläggas näringsidkare för brott begångna i näringsverksamhet under vissa särskilt angivna förutsättningar. En företagsbot kan också rikta sig till en juridisk person eller till en annan fysisk person än den person som har begått den brottsliga gärningen. Beslut om djurförbud ska däremot endast rikta sig till fysiska personer och, vid tillämpning av 9 kap. 1 § första stycket femte och sjätte punkterna i den nya djurskyddslagen, till den eller de fysiska personer som har befunnits skyldiga till brott. Det saknades enligt regeringens bedömning tillräcklig analys för att lägga till beslut om en företagsbot som en grund för djurförbud (prop. 2017/18:147 s. 218).

Enligt 36 kap. 10 a § brottsbalken får ett brott som kan föranleda talan om företagsbot, och som har begåtts av oaktsamhet och inte kan antas föranleda annan påföljd än böter, åtalas av åklagare endast om åtal är påkallat från allmän synpunkt. En följd av bestämmelsen om åtalsbegränsning blir att brott mot djurskyddslagen som begås i näringsverksamhet i vissa fall enbart leder till företagsbot och inte till påföljd för brott.

Utredaren ska därför

- överväga om och i så fall i vilka situationer en dom eller ett strafföreläggande om företagsbot bör kunna leda till djurförbud för en fysisk person
- föreslå eventuella ändringar i 9 kap. 1 § i den nya djurskyddslagen.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska redogöra för vilka konsekvenser förslagen får för enskilda, företag, rättsväsendet och kontrollmyndigheterna samt föreslå finansiering vid kostnadsökningar och intäktsminskningar för det allmänna enligt de krav som anges i 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474). Vid konsekvensanalysen ska utredaren ha kontakt med Tillväxtverket.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Utredaren ska i den utsträckning det behövs samråda med och inhämta upplysningar från berörda myndigheter och organisationer, särskilt Jordbruksverket, länsstyrelserna, Livsmedelsverket, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Utredaren ska hålla sig informerad om och beakta de förslag som Utredningen om ändamålsenlig lagstiftningsteknik när överträdelse av bestämmelser i EU-förordningar kriminaliseras ska lämna senast den 31 december 2019.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 januari 2020.

(Näringsdepartementet)